

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Társadalmi, gazdasági és politikai hetilap

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Égész évre 20 kor., fél évre 10 kor., negyedévre 5 kor.,
egyes szám 40 fillér.
Kéziratok, előfizetési és hirdetési pénzek és reklamációk:
a lap szerkesztősége, illetve kiadóhivatala címére
küldendők.

Laptulajdonos:
MURASSZOMBATJÁRÁSI GAZDASZÖVETSÉG
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.
Készül: Vendvidéki Könyvnyomda Muraszombat, ahol egyes
számok kaphatók.

Tanítók és jegyzők részére egész évre 15 korona.
Hírletési díj: minden szó ára 80 fillér.
Ennek megfelelően számítjuk a terület hirdetését. A vastagbetűt
és aláhúzott szavak kétszeresen számítatnak. A korlátozás
hoz való jogunkat fenntartjuk.
Nyiltér sora 4 korona.

Alapítsunk Városszépítő Egyesületet

Alig hangzott el lapunk mult heti számában közölt felhívasunk a Városszépítő Egyesület alakulása érdekében, máris örvendetes eredményről számolhatunk be. A mozgalom megindítását követőleg sorompóba léptek községünk lelkes hölgyei és magukévá téve az Egyesület valóban nemes és a szép kultuszát szolgáló céljait, fáradságot nem ismerő buzgalommal állottak a jó ügy szolgálatába. Elismeréssei és hálás köszönettel adózunk a hőlgybizottság minden egyes tagjának és legfőképpen a hölgykorszorú élére állott Olajos Sándorné és Horváth Pálné urnőknek, mert az ő lelkes buzditásuk tette lehetővé, hogy a taggyűjtés máris ilyen szép eredményt mutat.

Amint arról már megemlékeztünk gróf Szápáry László 5 évre szóló kötelezettséggel évi 1000 — korona hozzájárulást ajánlott fel az egyesület céljaira. A taggyűjtés további eredménye a következő:

Alapító tagok 500 — korona befizetéssel: Dr. Obál Béla, Dr. Obál Béláné szül. Gyurátz Karolin, Dr. Sömen Lajos, Ratkol Tivadar, Arvai Henrik, Dr. Pinter Miklós, Özv. Dr. Hollóssy Kálmáné szül. Mintsek Valéria.

Rendes tagok évi 50 — korona befizetéssel: Dr. Czifrák János, Dr. Czifrák Jánosné, szül. Berzsenyi Karola, Scheibner Aladár, Stern Hugó, Szondy Béla, Kováts István, Olajos Sándor, Horváth Pál, Antauer József, Nemezc János, Czipott József, Boros Benő, Kemény Mór, Dobray János, Náday József, Náday Józsefné, Dr. Vályi Sándor, Dr. Vályi Sándorné, Dr. Bölcs Gyula, Dr. Geiger Vilmos, Turk Józsefné, Heimer Samu, Dr. Skrilcz Mihály, Nemes Miklós, Hartner Géza, Dittrich Gusztáv, Rosenberg Rezső, Hirschl Anna, Kardos Józsefné, Dr. Brandieu Sylvius, Kázár Imre, Meszarics István, Zelkő Mihályné, Preis Izrael, Trautmann Sándor, Polák József, Török Ernő, Vértés Sándor, Benkő József, Bács János, Hancz Imre, Vüjecz József, Heimer Ignác, Junkuncz Sandor, Kolossa István, Dr. Czipott Zoltán.

Pártoló tagok évi 10 — korona befizetéssel: Czipott Mihály, Luthár János, Barbarics István, Hoffmann Manó, Most Rudolf, Mayer János, Ruzsa Ferencz, Ligeti Antal, Hirschl Armin, Hirschl Adolf, Krauthacker Albert, Pozvák Fülöp, Sinkovich Elek, Czipott Rezső, Most Lajos, Rengjeo Iván, Kleinrath József, Dr. Geiger Arthur, Nemes Miklósné, özv. Horváth Györgyné, Lánicz Viktor, Székely István,

özv. Postl Jánosné, Frida Matild, Czipott Zoltán, fhdgy, Ekker Ferencz, Ruttkai Ignacz, Szívós József, Horváth László, Kesmárky, Németh Ferencz, Faludi János, Tóth István, Csizsár János, Imrey Györgyné, Schweitzer Jenő, Prahics József, Gombossy Antal, Girtl Lajos, Gombossy Lajos, Dr. Ritscher Samu, Özv. Hartmann Józsefné, Teienta János, Benkő Iván, Stevansecz Mihály, Trautmann Bernát, Gummitár Veruska, Kücsán Adám, Gregor Mihály, Puhán Kálmán, Özv. Simon Józsefné, Ori Ferencz, Fülöp Jenő, Neszenyi Dénes, Domján Mihály, Hirschl Lipót, Czipott Miklós, Dr. Kiss Henrik, Ekker József, Petkovics Iván, Hoyer István, Hekliis István, Nagy Kálmán, Schöck Sámuel, Darvas Mór, Fliszár József, Janzsa Sándor adománya 20 korona.

A mi autonómiánk.

E nagy horderejű kérdésben meglehetősen szélsőségesek az álláspontok. Az egyik álláspont a Klekl-féle, mely nagy vihart váltott ki, olyan autonómia tervezetet vetett fel, mely nem a nép akaratán alapul és nem más, mint maradi ósdi, lovagváarak és klerikális intézmények megvédésére célzó törekvés, mely a maga maradisága mellett még tulzó, idegen nemzetiségű törekvéseinél fogva is kiváltotta a jogos kritikát. E szélsőséges irányzattal természetesen nem azonosítjuk magunkat, de nem azonosítja magát muraszombati járás területén egyetlen ember sem. Ez az irányzat helytelen és tárgyalási alapot el nem fogadható.

De ugyanilyen végletek körül mozog a másik irányzat, mely a passzív magatartás álláspontjára helyezkedik, egyszerűen hallgat, nem akar semmit, könnyelműen kritizál és várja hogy mi történik körülötte. Ezzel az állásponttal sem azonosítjuk magunkat, mert történnie kell valaminek és meg kell valósulnia minden törekvésnek, mely a népben leli eredőjét és amely a nép kulturális és gazdasági fellendítését célozza.

Lapunk ezt a kérdést a legnagyobb éberséggel tartja napirenden. Vértés Sándor 40 esztendő tanítói multja visszatekintő büszkesége a vendvidék tanítószágnak, elmondta lapunkban véleményét a kérdéstről. Kováts István muraszombati ev. lelkész mult heti számunkban nyilatkozott az ügyben. Sorra várnak közlésre a járás szülöttjeinek írásai, melyek mind alkalmasak arra, hogy a kérdést megvilágítsák. Dr. Obál Béla főispán-kormánybiztos muraszombati tartózkodása alatt több alkalommal hangsúlyozottan kijelentette, hogy amint ez természetes is, a kormány az érdekeltek meghallgatása nélkül nem dönt e kérdésben és hogy szó sem lehet arról, hogy a Klekl-féle autonómia tervezet mellett akár a kormány, akár más eddig is állást foglalt volna.

A kormány a népek önrendelkezési jogánál fogva az ország minden népének megadja azt a

mit a nép kíván, szóval megadja a fejlődési lehetőséget minden irányban. Dr. Obál kormánybiztos helyesen ismerte fel a vidék legszükségesebb és legaktuálisabb kérdéseit, mikor kitartó munkával azon fáradozott, hogy a lakosság részére a szükséges és nehezen megszerezhető kereskedelmi és iparcikkek megszerze. A nagykanizsa—alsó-lendva—muraszombat—radkersburgi vasut költségei már az állami költségvetésbe felvéettek.

A muraszombati polgári leányiskola ma működik. A község összes közeli törekvéseibe erős támogatást ígért és az egész járás lakosságának ügye állandóan napirenden van. A né minden jogos kívánsága a megvalósulás felé közeledik. A muraszombati járásbírósnágnál már a Rozgonyi Vendel járásbíró kinevezésével meg van a lehetőség, hogy a magyarul nem tudó lakosság saját vend anyanyelvén panaszolhassa el ügyes bajos dolgát. A vend tanfelügyelőség már működik. A körjegyzői és tanítói áthelyezések megkezdődtek, úgy hogy a népnek ez irányú óhajai is teljesítésbe mentek.

E szerint tehát a vend vidék közigazgatási és kulturális törekvései a megvalósulás felé közelednek. Ezekkel a törekvésekkel azonban az autonómia kérdése nem kapcsolandó össze. Minderkoron világos és tiszta volt, hogy a vendek körében más nemzetiségű törekvések sem a multban, se pedig a jelenben nincsenek. Végzetes szerencsés lenné tehát az általános ruszin, vagy német autonómiának a vend vidékre való általánosítását, mert erre a vend vidéken szükség nincs, ez nem csak a vend nép akaratával nem találkozik, hanem az eddig már megnyilatkozott vend nép visszautasításával találkozik az ilyen törekvés.

A vend vidék területi nagysága szükséges tehet bizonyos vármegyeszerű alakulatot, amely alkalmas arra, hogy az egész vidéket egy egységgel kapcsolva a vidék lakosságának jogos törekvései érvényesítésre jussanak. E szervezetten belül azután érvényesülhet minden község úgy ahogy akar meg lesz minden községnek a fejlődési lehetőség. Minden község maga állapíthatja meg kívánsága melyeket a közigazgatás igazságszolgáltatás terén kíván. Tehát nem csak az autonómia adhatja meg a népnek a boldogulást és fejlődési lehetőséget, hanem arra autonómia nélkül is meg van a lehetőség. A muraszombati járás vend lakossága ebben a kérdésben egyértelműleg foglalt állást akkor, mikor azt kívánta, hogy egyes községekben, ahol a lakosság azt kívánja az elemi iskola első és második osztályában vend nyelvvel vezessék be az ismereteket a tanulóifjúságot, többi osztályokban azonban vend nyelvű oktatást egyetlen egy község sem kívánta. Az igazságszolgáltatás és közigazgatás terén pedig a nép kívánsága az, hogy a nép nyelvén értő tisztviselők legyenek a hivatalokban, hogy a nép a maga követségével saját anyanyelvén intézhesse el ügyes bajos dolgát. Ezek a kívánságok teljesítve is le-

Tartozik

Muraszombati Takarékpénztár 1919 március hó 16-iki közgyűlésén előterjesztendő

Mérleg-számla 1918 december 31-én

Követel

VAGYON	K	f	K	f	TEHER	K	f	K	f
Készpénz	73614	27			Részenyitőke 10000 db á K 200.—	2000000			
Köveletés az Osztr. Magy. Banknál	11787	14			Tartalékok:				
Magy. Postatakárpénztárnál	57513	92			Rendes tartalékalap	579999	22		
az Osztr. Postatakárpénztárnál	621	03			Arfolyam különböző tart. alap	1817	25		
Értékpapírok (résztulajdosó)			143536	36	Oszlaték tartalékalap	12313	25		
Tartalékalap értékpapírai			6511506	—	Adó	11000	—		
Nyugdíjalap			5300000	—	Nyugdíj alap				
Váltó tárcsa			72100	51	Takarékhaték:				
Folyószámla köveletek			686303	46	Könyvecskére	8342556	75		
Jelzálog kölcsön			352594	46	Folyószámlára	782773	81		
Törlesztés kölcsön			553496	59	Heitbetét könyvecskére	20517	—		
Kezeselt			692979	—	Heitbetét bizt.	34110	10		
Heitbetétfőleg			553496	59	Folyószámla hitelezők	9179957	66		
Ingatlanok: Intézeti ház és bérház			3522	14	Lombard kölcsön	961119	27		
Berendezés			5250	—	Heitbetét kamat tartalék	184353	99		
Nyomda és papírkereskedés			8772	14	Fel nem vett osztalék	2000	—		
Átmeneti tételek egyenlege			165850	—	Hátralekos kamat adó	3834	—		
			1000	—	Tiszta nyereség	272	33		
			133128	63	Áthozat 1917. évről	13320	31		
			143861	72	1918. évi nyereség	10595	82		
						251077	10		
								261672	92
									41
									13195128
									41

Fliszár János s. k.

i. pénztárnok.

Muraszombat, 1919. december hó 31-én

Kleinrath József s. k.

égyeztető főkönyvelő.

Gróf Szápáry László s. k.

Dr. Czifrák János s. k.

Dr. Geiger Arthur s. k.

Arvai Henrik s. k.

Dr. Bölcs Gyula s. k.

Dr. Brandieu Sylvius s. k.

Horváth Pál s. k.

Kühár István s. k.

Olajos Sándor s. k.

Ratkol Tivadar s. k.

Turk József s. k.

Muraszombat, 1918. február hó 25.

Ezen mérleg-számlát átvizsgáltuk és minden tételben helyesnek találtuk.

A felügyelő-bizottság:

Keresztury Kálmán s. k.

Ostlerer Károly s. k.

Ruzsa Ferencz s. k.

Felülvizsgálta:

Kalona József s. k.

Hartner Géza s. k.

a Szombathelyi Takarékpénztár r.-i. aligazgató főnöke.

